

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Laymann, Paul

Dilingæ, 1666

Titvlvs XX. De Corpore Vitiatis Ordinandis, Vel Non.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62559)

TITVLVS XX.

DE CORPORE VITIATIS ORDINANDIS, VEL NON.

CAPITVLVM I.

De Presbytero.

PARAPHRASIS.

 Vidam sacerdos sponte in duellum descendit, & partem digiti amisit; dubitatur vtrum sacrificare posset? Respondet Alexander III. Tametsi is grauiter deliquerit, tamen post peccatam poenitentiam, misericorditer permitti posse, vt celebret, si tantum de digito non amisit, vt absque scandalo celebrare possit.

SVMMARIVM.

1. *Qui partem digiti, vel etiam integrum digitum ad hostiam frangendam non necessarium amisit, irregularis non est, modo magna deformitas non sit, de quo iudicat Ordinarius.*
2. *Facilius tamen ad ordines, eorumque usum admittitur, qui sine culpa ita mutilatus est.*

NOTANDVM. Qui partem digiti, etiam ad frangendam hostiam necessarii, videlicet pollicis, aut indicis amisit, si deformitas notabilis non est, non debet censeri irregularis. Idemque sentiendum, si integer digitus ad hostiam frangendam non necessarius amissus sit, dummodo magna deformitas non sit. Quod iudicare ad Episcopum pertinet.

Aduerte tamen, ita mutilatum facilius ad Ordines suscipiendum, vel susceptis vtendum admitti, si sine culpa res accidit: difficilius autem, si per propriam culpam. Potest enim tam graue esse delictum, vt me-

reatur suspensionem ab ordine, vel depositionem: consequenter ita delinquens ab ordinatione repelli potest, tanquam moribus indignus. Et ita intelligitur textus huius c. Non enim Episcopus, ad quem Alexander III. scripsit, cum presbytero illo dispensauit super irregularitate, quam non incurrit, sed poenam, quae ipsi infligi debebat, temperauit, & ita misericorditer permisit, vt mox post actam poenitentiam celebrare posset. Ita significat Nauar. c. 27. n. 156. & docet Suarez de censur. disp. 51. f. 2. n. 7.

Porro de poenis, quae iure nouo concertantibus duello impostae sunt, dixi lib. 3. Th. mor. tr. 3. p. 3. c. 5. in fine.

CAPITVLVM II.

Cum de tua.

PARAPHRASIS.

Quidam in Episcopum electus fuit: sed electioni duo obiecta erant; quod in oculo maculam haberet, & filius Canonici esset. Ad haec respondit Alexander III. Se Archiepiscopo Cantuariensi dedisse in mandatis, vt super natalium defectu cum electo, seu potius postulato (olim enim haec voces promiscue vsurpabantur) dispensaret. Quod vero ad maculam oculi attinet, vt adhibito suffraganeorum consilio statueret, quod ipsi visum fuerit. Addit Pontifex, quod electus hanc vt maximam Apostolicam gratiam, & dispensationem agnoscere debeat.

SVMMARIVM.

1. *Super vitio corporis, si sit magna deformitas, non facile dispensat Pontifex.*

praesertim

præsertim ad dignitatem episcopalem consequendam.

2. *Iudicium de deformitate, an tanta sit, ut promotionem ad ordines vel dignitatem impedire debeat, est penes eum, qui ordines vel dignitatem iure ordinario, vel sibi delegato conferre debet.*

NOTANDVM I. Summus Pontifex super natalium defectu quandoque etiam dispensat ad consequendum Episcopatum.

NOTANDVM II. Super vitio corporis, si sit valde magna deformitas, non facile dispensat Pontifex, præsertim ad dignitatem Episcopalem consequendam. Propterea Pontifex, tametsi maximam gratiam electo facere intenderit, tamen mandat Archiepiscopo, vt cum Coëpiscopis suis consideret, quæta sit deformitas, & vtrum secundum canones & consuetudinem Ecclesiæ dispensari possit, ita vt scandalum & admirationem in populo non generet.

2. **NOTANDVM III.** Iudicare, vtrum corporis defectus, aut deformitas tanta sit, vt promotionem ad ordines, vel dignitatem impedire debeat, ad eum pertinet, qui ordines, vel dignitatem iure ordinario, aut sibi delegato conferre debet. Ita notat hic Hostiensis. Et quæ impediunt, Anson. not. 2. Huiusmodi deformitates plures numerantur: Si quis maculam in oculo habeat: si oculos lippos, & lacrymantes; alterum, vel vtrumque deformiter prominentem, si partem auriculæ amiserit: si nasum deformem habeat, faciem maculatam, vstulatam, cicatricibus plenam: si lingua impeditus, ac balbus sit: si manus habeat tremulas, si sex aut quatuor digitos: si scabiem deformem, ac constantem: si gibbosus. si claudus: si statura nimis paruus, &c. Si tali, inquam, defectu laborans ordines petat, ad Episcopum, eiusque substitutum spectat iudicare, vtrum magna seu notabilis deformitas sit, necne. Si videatur magna non esse, ordinari potest: Sin magna appareat, ordinari non potest, absque Papæ dispensatione: qui tamen, vt supra dixi, eam non tribuit, si valde magna deformitas sit: esset enim contra reuerentiam sacra-

menti, si adeo deformes Ministri ad altare ministrarent: si denique res dubia appareat, poterit quandoque dispensare, seu potius benignè interpretari, non esse deformitatem grauem, quæ hominem irregularem faciat. Eaq; dispensatione Episcopus facilius vtetur his casibus: I. Si quis Religiosus sit, aut Religionem ingressurus. II. In ordine ad minores ordines tantum, & beneficium simplex. III. Cum iam ordinato, vt ordine suscepto vt liceat. Vide quæ dixi lib. 1. Th. mor. tr. 5. p. 5. c. 9. n. 2. §. Tertiò, & c. 7. vbi n. 1. annotaui, ex duobus capitibus aliquem irregularem censi propter corporis defectum, si vel magnam deformitatem, aut horrorem contineat; vel ordinis, præsertim sacræ celebrationis, congruum exercitium impediatur. Quare ad hæc duo Episcopus ordinaturus attendere debet, Si oculus v. g. aut manus defectum habeat, & vel magna deformitas appareat, vel etsi non magna, tamen hostia difficulter manibus frangi, vel canon è libro difficulter, aut cum deformi vultus conuersione legi possit, tum irregularitas censi debet. Videri potest Hostiensis loc. cit. Ioan. Andr. super hoc. c. Vivaldus in Candellibro, de irregularitate, in tertia specie, Simon Maiolus de irregularitatibus, c. 18. 25.

Quæritur hoc loco: Si Archiepiscopus non adhibito consilio Coëpiscoporum dispensasset cum electo super oculorum defectu, vtrum valida fuisset dispensatio. Negatiuè respondendum est, cum Antonio hic. Quia se delegato Iudici forma procedendi præscribatur, censetur ea substantialis: quandoquidem eam nõ obseruatam, transcendit limites commissæ potestatis, ideò que nihil efficit, vt docui lib. 1. Th. mor. tr. 4. c. 16. n. 7.

CAPITVLVM III.

Ex parte.

SVMMA R I V M.

Seipsum castrans, vel castratus ab alijs, irregularis est. Is autem, qui absque genitalibus natus est, vel in cunabulis sceleris,

Aaaa 2 licitè

licitè etiam ad Episcopatum promoueri potest.

Qui seipsum castrauit, aut ab alijs castrari curauit, irregularis est; vt ordinari non debeat, vel, si iam ordinatus est, à sacro ministerio amoueri. *Qui autem absq; genitalibus natus est, aut in cunabulis, vel per hominum malitiam, (vel quacunque necessitate) sectus, is, si alioquin dignus, etiam ad Episcopatum promoueri potest.*

Ratio prioris partis est: *Quia maxima hæc deformitas est, & iniuria Creatoris, si quis seipsum deformet, seu membrum aut partem membri sponte nullaque cogente necessitate sibi abscindat, vti videre est d. 55. c. Si quis abscidit, & seq. Et inc. qui partem, ead. d. ex Innoc. I. refertur, quod qui partem cuiuslibet digiti volens sibi abscidit, secundum sacros canones in clerum adsciscendus non sit.*

Posterior pars habetur in c. maritum, d. 33. c. si quis à Medicis, & pluribus seq. ead. d. 55. Ratio verò est: *Quia si absit culpa, nemo propter corporis defectum à sacris ministerijs arceri debet, nisi vel deformitatem & scandalum pariat, vel congruum ordinis exercitium impediatur, vt præced. cap. dictum est.*

Aduerte autem, quod dixi, *si culpa absit.* Nam si quis per culpam, quamuis absq; proposito directo, seipsum mutilet, aut causa existat, v. g. in rixa, cur ab alio mutiletur, integri membri, etiam occulti, abscissione, irregularitatem contrahet, perinde ac si causa existeret, vt alius mutilaretur, sicut bene explicat Suarez disp. 51. s. 2. n. 8. Vide quæ docui lib. 1. Th. mor. tr. 5. p. 5. c. 7. n. 5. & lib. 3. tr. 3. p. 3. c. 1. n. 10. & 11.

CAPITVLVM IV.

Significauit.

PARAPHRASIS.

Intellexit Alexander II. quod Benedictus Presbyter castrari se curarit, existimans, ea re Deo se obsequium præstare. In ea causa

scribit ad Archiepiscopum Raennæ, si alioquin dignum iudicet presbyterum, vt ipsi auctoritate Apostolica, quin & propria fretus, sacerdotale officium absq; altaris ministerio, prout expedire videbitur, concedat.

SUMMARIVM.

1. *Origenista seipso castrantes zelo falsæ castimonie, irregulares iudicati sunt.*
2. *Sacerdos ex quadam simplicitate seipsum castrans, licet partialem tantum irregularitatem contrahat, non potest tamen vt Diaconus vel Subdiaconus ministrare officio.*

Fuit iste Origenis, & Eunuchorum error, seipso castrantium falsæ castimonie zelo, qui à patribus irregulares iudicati sunt, vti dixi lib. 3. Th. mor. tr. 3. p. 3. c. 1. Nihilominus Pontifex cum Presbytero illo, quod simplicitate quadam deceptus videretur, ex parte dispensandum putauit, vt præter altaris ministerium alia sacerdotalia munera peragere posset, v. g. solemniter baptizare, benedicere, poenitentes absolueret, morituros vngere. Tum verò irregularitatem non totalem, sed partialem contraxisse censetur, vt dixi lib. 1. Th. mor. tr. 5. p. 5. c. 1. n. 7.

QUÆRITVR: An sacerdos iste contracta irregularitate partiali, quæ est perpetua inhabilitas ad altaris ministerium, possit tamen vt Diaconus, vel Subdiaconus sacrificio ministrare: Affirmat Anton. in fine huius c. & inde probari potest, quod poenæ in dubio benignam ac strictam interpretationem mereantur, iuxta reg. 49. in 6. Sed contraria sententia placet, quam indicat Hostiens. hoc tit. §. Quid sit impotentia, & expressè tradit hic Ioann. Andr. n. 3. Tum quia altaris ministerium indefinitè & indistinctè positum comprehendit etiam Diaconi, & Subdiaconi ministerium. Tum quia meminisse oportet, quod presbyter iste secundum canones erat irregularis, ac deponendus: Quare hæc Alexandri responsio non poenam continet, sed

sed privilegium & gratiam dispensationis contra ius commune. At verò eiusmodi dispensatio cum odiosa sit, strictam interpretationem meretur, c. 1. & 2. de filiis presbyt. in 6. Consequenter ita intelligere debemus, ut sacerdotale officium, quod absque altaris ministerio permittitur, etiam Diaconi & Subdiaconi ministerium excludat. Arbitror tamen, quòd Archiepiscopus Ravennatensis, si ipsi visum fuisset, permittere homini potuisset, ut tanquam Diaconus ministraret, eò quòd Pontifex formam ac terminos dispensationis non omnino definierit, sed eius arbitrio reliquerit.

CAPITVLVM V.

Ex parte.

Qui ob periculum lepræ, Medicorum consilio, genitalia sibi abscindi curavit, irregularis non est. Ita etiam habetur in c. si quis à Medicis, 7. d. 55. & dictum est suprà c. 3.

CAPITVLVM VI.

Exposuisti.

PARAPHRASIS.

Episcopus Militensis quendam in Abbatem promovit, quem postea intellexit manu sinistra carere. De ea re consultus Alex. III. respondit, eum esse ab officio deponendum: tum quia ad ordines sacros cum tam enormi defectu promoveri non potest, quia Episcopum fraudulenter decepit, defectum reticendo.

SUMMARIUM.

1. *Mutilatus manu, aut inutilem habens, ita ut celebrare Missam non possit, irregularis est.*
2. *Credibile tamen est, talem ab Episcopo dispensari posse ad Ordines, & beneficium simplex consequendum.*

NOTANDVM Vn. Qui manu altera caret, aut inutilem habet, ita ut Missam celebrare non possit, irregularis est, & ordinari non potest. Licet enim is, qui in sacer-

dotio absque propria culpa debilitatus, aut mutilatus est, alia officia sacerdotalia, præter altaris ministerium, exercere possit, ordinari tamen non debet, si ob corporis defectum ad altaris ministerium, ac celebrationem Missarum inhabilis est: cum alij ordinum gradus, & ministeria habitudinem habeant ad sacrificium Missæ, tanquam finem & complementum eorum, sicuti colligitur ex c. vlt. hoc tit. Credibile tamen est, Episcopum in tali casu dispensare posse ad ordines minores, & beneficium simplex consequendum, ut docet Viualdus de irregular. tit. de dispensat. Papæ reseruat. n. 4. arg. c. 1. de filiis Presbyt. in 6. Obijci potest c. tuam, 10. de ætat. & qualit. ubi Abbas permittit irregularem in Abbatem eligi, ea conditione, ut sacros ordines nunquam suscipiat. Respondeo cum Gloss. hic. Id per dispensationem factum esse, propter necessitatem. Hic autem necessitas dispensandi non erat; nec persona dispensationem merebatur, quippe quæ defectum suum & irregularitatem in promotione significare debebat, ut dictum etiam fuit in c. innotuit, 20. de elect.

CAPITVLVM VLT.

Thomas.

PARAPHRASIS.

Iste Thomas dubitavit, an irregularis esset, & ad ordines suscipiendos inhabilis, quia casu quodam pollicis dextri vngulam amiserat. Respondit Honorius III. Deformitatem hanc non videri tantam, ut ab ordinibus repellendus sit: quare si nihilominus manus ad frangendam Hostiam potens existat, ordinari posse.

SUMMARIUM.

Carens vngulâ pollicis, ab ordinibus repellendus non est.

NOTANDVM Vn. In corporis defectu duo considerari debent, ut iudicari possit, num ab ordinibus impediatur: An deformitas magna, seu notabilis sit: Et num ordinis exercitium, præsertim Missæ celebrationem impediatur, iuxta ea quæ suprâ dicta sunt cap. 1. & penult.